

Forandring i danske Lovs 3—13—4. Lovforslaget findes i Anhanget Nr. 57 Sp. 883 ff.

Scherning: Vi have nylig behandlet en Lov til Fordeel for Mænd, som have Banzfelighed ved at blive gifte; vi gaae nu over til at behandle en Lov til Fordeel for Dvinder af en vis Klasse, som ikke uden stor Besvær og Kosterlighed kunne komme i Ægteskab. Ægteskabets sædelige Betydning behøver jeg ikke at omtale; den er lykkeligvis ved den Behandling, vi nylig have ført, saa fuldstændigt godtgjort, at jeg ikke troer, Noget her i Saleh vil tvivle derom, ogsaa med Hensyn til den Klasse, hvorefter her er Tale, nemlig Enker, der sidde ved Fæstegaarde. Der er endnu en anden Betragtning, som ikke maa tabes af Sigte. Alle vore Love angaaende Landbosholdene tyde paa, at man betragter Manden paa Gaarden ikke alene som Ægtemand, ikke alene som der tilstede for at leve i ægteskabeligt Samliv med sin Kone, men ogsaa som Agerbruger, saa at man ved forskellige Love har lettet Giftermaalet paa Landet fremfor Giftermaal i andre Forhold. Det Lovbud, som jeg foreslaaer at forandre, lyder saaledes: „Efter Bondens Død maa hans efterladte Hustru uden al Indfæstning bestde Gaarden med al sin Tilliggelse, saalænge hun sidder Enke, og retter sig efter det, som om Bonden forestrevet staaer; men dersom hun vil giftes, da skal den, som hende ægter, fæste Gaarden af Herfskabet, førend han drager i Gaarden“. Det er denne Bestemmelse, at Gaarden skal fæstes af Herfskabet, forinden en ny Ægteherre drager i Gaarden, som jeg foreslaaer forandret. Vi have, igaar troer jeg, tilfældigvis hørt, hvilken Handel der drives med disse Enker om at faae dem en Ægteherre. Den høitæredede Underviisningsminister sagde, at, naar 6 Edr. Byg om Aaret forekom Enken at være for Meget for at blive gift, syntes han ikke, man burde tage Hensyn til hendes Dnsfe. Vel er 6 Edr. Byg om Aaret ikke Saameget,

uagtet det heller ikke er Saaltdet, men jeg troer, at han tog feil, thi det var langt Mere, det var nogle og tyve Tønder Byg mere, man forlangte af hende aarlig, for at hun kunde komme til at gifte sig. Man vilde nemlig have, at hun skulde give 24 Edr. Byg om Aaret, istedetfor at hun hidtilbogs kun havde svaret og ogsaa for Fremtiden var berettiget til at bestde Stedet mod en aarlig Afgift af, jeg troer, 1 E. Byg (S. A. Hansen: 1 E. Rug, 1 E. Byg og 1 Rbd.), altsaa istedetfor 1 E. Rug, 1 E. Byg og 1 Rbd. Man seer saaledes, at det her drier sig om nogle og 60 Rbd., som er det, den milde Regjering under nærværende Omstændigheder forlanger, for at en Enke kan blive gift; men nogle og 60 Rbd. om Aaret betyde Meget for en saadan Enke, det er over $\frac{1}{3}$ af hvad hele Familien skal leve og ernære sig af. Ved et Forhold som dette maa man derhos vel lægge Mærke til, at, naar en Enke sidder ved en Gaard paa . . . var det ikke 16 Edr. Land? (S. A. Hansen: 23 Edr.) . . . paa 23 Edr. Land, saa er der den største Formodning for, at dersom disse 23 Edr. Land nu ere en aarlig Afgift af 24 Edr. Byg værd, da er denne Værdi lagt i dem ved Konens og hendes afdøde Mands Bestræbelse, og paa Grund af, at disse Folk have opdyrket og opdrevet Jorden til denne Priis, skal hun nu savne ikke alene en Ægtemand, men ogsaa en Dyrker af Jorden, ved hvis Hjælp den fremdeles kan vedblive at være i samme Drift, saafremt hun ikke derfor vil betale Værdien af den ved hendes Flid fremkomne Eiendomsforbedring, saafremt hun ikke paany vil kjøbe den Bestdelse, som hendes Mand og hun engang have kjøbt først ved deres Indfæstning og siden ved deres Flid. Det er dette Forhold, man vil styde ind under Loven, givne af Kong Christian den Femte til Bondestændens Beskyttelse og Dpretsholdelse.